

А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів по Дочірньому підприємству "Коростишівський лісгосп АПК" Житомирського обласного комунального агролісогосподарського підприємства "Житомироблагроліс" (далі ДП "Коростишівський лісгосп АПК")

"30" січня 2026 року

м. Коростишів Житомирської області

Нами, заступником начальника філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Олександром БОЛЮХОМ, завідувачем сектору нагляду, обліку і прогнозу філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Віталієм СТЕГНЯКОМ, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Андрієм КАМЕНЧУКОМ, інженером-лісопатологом 1-ї категорії сектору нагляду, обліку і прогнозу філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Олексієм РАДЕВИЧЕМ (відповідно до листа ДП "Коростишівський лісгосп АПК" від "28" січня 2026 року № 80), головним лісничим ДП "Коростишівський лісгосп АПК" Олександром ЗАБЛОЦЬКИМ, лісничим Брусилівського лісництва Богданом ОПАНАСЮКОМ, лісничим Попільнянського лісництва Віталієм СТАНЧИКОМ, лісничим Старосілецького лісництва Володимиром ПОВАРОМ, лісничим Шахворостівського лісництва Ігором КОВАЛЬЧУКОМ в період з 29 по 30 січня 2026 року проведено лісопатологічне обстеження (відповідно до п. 8, 9 Порядку організації охорони та захисту лісів затвердженого Постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612 (далі - Порядок) та Санітарних правил в лісах України затверджених Постановою КМУ від 27 липня 1995 року, № 555 (далі - Правила) в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні ДП "Коростишівський лісгосп АПК" на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Обстеженням встановлено наступне:

У таблиці 1 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок пошкодження кореневою губкою.

Таблиця 1

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування								категорія лісів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходу, %
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Брусилівське лісництво															
1	7	7,6		7,6	9СЗК1БП	47	0,80	1	18	20	280	3	коренева губка, соснові лубоїди	5	
3	1	11,5		11,5	10СЗК	50	0,65	1А	21	24	280	4	коренева губка, соснові лубоїди	5	
3	2	6,1		6,1	10СЗК	55	0,65	1А	22	24	300	4	коренева губка, соснові лубоїди	5	
13	1	3,4		3,4	10СЗК	55	0,70	1А	22	26	335	3	коренева губка, соснові лубоїди	5	

Обстежені насадження є осередками кореневої губки (*Heterobasidion annosum*). Характер всихання – поодинокий та груповий, ступінь всихання – слабкий. Утворилися «вікна», прогалени, які заростають кущовою та трав'яною рослинністю. Вікна невеликі по 0,01 - 0,03 га. Деревя V – VI категорій стану відпрацьовані групою стовбурових шкідників, а дерева IV та частково III категорій стану характеризуються наявністю їх вхідних льотних отворів. Під деревами в наявності «стрижені пагони», що є результатом додаткового харчування малого та великого соснових лубоїдів в кронах живих дерев (в середньому від 4 до 10 шт. на м²). На ділянках поодинокі наявні вітровальні дерева та дерева з помітним нахилом від вертикальної осі внаслідок ураження грибом кореневої системи з утворенням корозійно-деструктивного типу гнилі (строката ситова). Зовнішні ознаки ураження, де активно проходить розвиток кореневої губки проявляються в зменшенні річного приросту, ажурності крон, вкороченні хвої, хвоя втрачає блиск, набуває блідо-зеленого відтінку, пізніше жовтіє та легко осипається.

Також присутні дерева з вивернутим корінням з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 3 до 6 м, підірваною кореневою системою, з нахилом стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, зламами верхівкової частини дерев. Характер пошкодження поодинокий.

У таблиці 2 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок пошкодження стовбуровими шкідниками.

Таблиця 2

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування								категорія лісів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходів, %
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м ³ на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Брусилівське лісництво															
23	3	1.2		1.2	7С32БП1ОС	34	0.90	1А	17	20	270	3	соснові лубоїди, златки	5	
23	16	1.7		1.7	9С31БП	80	0.50	1	25	44	260	3	соснові лубоїди, златки	5	
29	16	1.1		1.1	8С32БП	42	0.70	1	17	22	220	3	соснові лубоїди, златки	5	
29	18	0.8		0.8	10С3+ДЗ+БП	34	0.80	1А	17	18	260	3	соснові лубоїди, златки	5	
29	21	2.2		2.2	8С32БП+ДЗ	36	0.70	1А	17	20	210	3	соснові лубоїди, златки	5	
30	37	1.8		1.8	10С3	60	0.70	1	21	26	315	4	соснові лубоїди, златки	5	
32	2	3.8		3.8	6С34БП	54	0.75	1А	23	28	290	3	соснові лубоїди, златки	5	
Разом				12.6											
Попільнянське лісництво															
2	49	1.0		1.0	10С3	35	0.60	2	12	14	120	3	соснові лубоїди, златки	10	
4	1	2.8		2.8	10С3	25	0.80	1	11	12	130	3	соснові лубоїди, златки, сніголам	10	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
4	2	2.2		2.2	9С31ДЗ	18	0.90	1	8	10	90	3	соснові лубоїди, златки, сніголам	10
4	6	8.1		8.1	10С3	23	0.90	1А	12	14	170	3	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
4	14	6.2		6.2	10С3+БП	41	0.85	1А	18	24	300	3	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
4	15	3.7		3.7	10С3	28	0.90	1А	14	18	210	3	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
6	47	20.0		20.0	4ЯЛЕ4С31ДЗ 1ВЛЧ+БП+КЛГ	40	0.80	1А	18	18	280	2	соснові лубоїди, златки, короїд-	5
7	9	0.9		0.9	10С3+БП	64	0.50	1	23	28	240	2	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
7	11	2.0		2.0	10С3	64	0.60	1	23	28	300	2	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
12	1	21.5		21.5	10С3	63	0.60	1	23	28	290	3	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
12	3	3.2		3.2	10С3	63	0.60	1	22	28	280	3	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
12	6	6.3		6.3	10С3	64	0.60	1	23	28	290	3	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
12	7	3.8		3.8	9С31БП	57	0.60	1А	23	28	300	3	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
12	13	6.8		6.8	10С3	56	0.60	1А	23	28	270	3	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
12	14	3.0		3.0	10С3	56	0.60	1	21	28	260	3	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
14	11	10.5		10.5	8С32БП+ОС	61	0.75	1А	23	28	310	4	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
24	7	1.0		1.0	10С3	60	0.60	2	19	28	220	4	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
24	11	2.5		2.5	10С3	35	0.70	1А	16	18	230	4	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
24	12	6.4		6.4	10С3	52	0.60	2	17	24	190	4	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
24	15	3.8		3.8	10С3+БП	66	0.60	2	20	28	250	4	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
24	16	7.0		7.0	10С3	56	0.50	1	19	24	190	4	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
25	2	1.7		1.7	10С3+ДЗ	59	0.50	1	21	28	210	4	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
25	3	1.7		1.7	8С32ДЗ	59	0.50	1	21	28	180	4	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
25	4	2.8		2.8	10С3	67	0.50	2	20	28	200	4	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
25	6	2.0		2.0	10С3	48	0.60	1	19	24	220	4	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
25	7	2.1		2.1	10С3	62	0.50	1	20	28	200	4	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
25	8	6.0		6.0	10С3	62	0.60	1	20	24	250	4	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
25	9	7.1		7.1	10С3	60	0.60	2	18	24	210	4	соснові лубоїди, златки, сніголам	5
25	18	1.1		1.1	10С3	62	0.40	2	18	24	140	4	соснові лубоїди, златки, сніголам	5

Причиною розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою сосна звичайна (СЗ) є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на сосні провідне місце посідають лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Tomicus minor*) та лубоїд сосновий великий (*Tomicus piniperda*), в меншій мірі - короїд верхівковий (*Ips acuminatus*) і короїд-стенограф (*Ips sexdentatus*) та комплекс златок, про що свідчать наявність характерних ходів та бурової муки під корою дерев. Більшість дерев СЗ відносяться до сухостою минулих років (VI-та категорія стану), але разом з тим - зустрічаються дерева що всохли в поточному році (V-та категорія стану). Такі дерева характеризуються зміною забарвлення глиці до рудого, відпрацьовані стовбуровими шкідниками, в наявності часткове опадання кори, дерева зі зламаними кронами, тощо.

Характер розташування сухостійних дерев поодинокий та груповий (групи по 2 - 3 дерева). Поодинокі є всихаючі дерева (IV-та категорія стану): крони дуже ажурні, хвоя має забарвлення від світло-зеленого до жовтувато-зеленого, дерева з всиханням крони більше 2/3 периметру, з раковинними утвореннями (рак сірянка), з механічними пошкодженнями стовбурів та кореневих лап більше 2/3 периметру, тощо. Під деревами сліди життєдіяльності у вигляді "стрижених" пагонів від 3 до 5 шт. на м². Насадження сосни звичайної (СЗ) характеризуються слабким (до 5%) та середнім ступенем пошкодження (до 10%), в наявності також сухостійні дерева зі зламаними кронами, в переважній більшості поодинокого розміщення, які відпрацьовані комплексом златок. Ялинові насадження та насадження в складі яких є ялина європейська (ЯЛЕ) пошкоджені короїдом типографом слабкого ступеню (до 5 %). Характер всихання поодинокий та груповий. Дерев V - VI категорій стану відпрацьовані групою стовбурових шкідників з родини златок,

а дерева IV та частково III категорій стану характеризуються наявністю вхідних та вихідних льотних отворів короїда типографа, про що свідчать смоляні потьоки на стовбурах дерев. В Попільнянському лісництві переважна більшість обстежених ділянок пошкоджена сніголамом 2026 року. Пошкодження дерев поодинокі та групові (групи невеликі по 2-3 дерева). Наявні дерева зі зламаною короною або частиною крони, а також дерева з дугоподібно зігнутими стовбурами.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану всіх обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням дерев стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні, буреломні дерева, дерева з нахилом більше 30 градусів, дугоподібно зігнуті дерева.

В цілому обстежені насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження хвороб лісу та стовбурових шкідників, і відносяться до II класу біологічної стійкості.

Загальна обстежена площа по ДП "Коростишівський лісгосп АПК" складає 447,5 га, в т. ч. по причинах призначення заходів (за переважаючим збудником хвороби/шкідником):

- коренева губка - 185,0 га;
- соснові лубоїди - 262,5 га.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до Санітарних правил в лісах України рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 447,5 га у 2026 році.

При складанні акта використовувалися матеріали базового лісовпорядкування ДП "Коростишівський лісгосп АПК" ЖОКАП "Житомироблагроліс", представленого для лісопатологічного обстеження станом на 01.01.2015 року по Брусилівському, Попільнянському, Старосілецькому та Шахворостівському лісництвах.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка лісосік, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів дерев проводились силами лісової охорони ДП "Коростишівський лісгосп АПК" ЖОКАП "Житомироблагроліс". На момент обстеження роботи по відведенню лісосік до рубки розпочаті на окремих ділянках.

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Всі виявлені даним обстеженням осередки хвороб та шкідників лісу поставити на облік до Книги обліку осередків шкідників та хвороб лісу.
2. За результатами лісопатологічного обстеження, відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Центральним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
3. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
4. Для недопущення розповсюдження хвороб лісу та стовбурових шкідників, з метою збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів (ВСР) необхідно провести в максимально стислі терміни.
5. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати та розкидати рівномірно по ділянці, для недопущення розвитку та поширення осередків стовбурових шкідників в суміжних насадженнях.

Акт складений в чотирьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Центральному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й - ЖОКАП "Житомироблагроліс".
- 4-й - ДП "Коростишівський лісгосп АПК" ЖОКАП "Житомироблагроліс".

ПІДПИСИ:

_____

_____

_____

_____

_____

Олександр БОЛЮХ

Віталій СТЕГНЯК

Андрій КАМЕНЧУК

Олексій РАДЕВИЧ

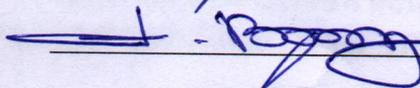
Олександр ЗАБЛОЦЬКИЙ

Богдан ОПАНАСЮК

Віталій СТАНЧИК

Володимир ПОВАР

Ігор КОВАЛЬЧУК

...філії "Вінницькілісозахист" державного спеціалізованого підприємства лісгоспозахист" (далі - філія "Вінницькілісозахист") ДСЛП БОЛЮХОМ, завідувачем сектору нагляду філії "Вінницькілісозахист" ДСЛП "Київлісозахист", Віталієм СТАНЧИКОМ, завідувачем сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Київлісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Андрієм КАМЕНЧУКОМ, завідувачем сектору нагляду, обліку і прогнозу філії "Вінницькілісозахист" Олександром РАДІВНИЧЕМ (відповідно до лісового господарства лісгосп АПК" від "28" січня 2026 року № 80), головами лісництва Богданом ОПАНАСЮКОМ, лісничим Попільнянського лісництва СТАНЧИКОМ, лісничим Старосільського лісництва Володимиром ПОВАРОМ, Шахворостівського лісництва Ігором КОВАЛЬЧУКОМ в період з 29 по 30 травня 2025 року проведено лісопатологічне обстеження (відповідно до п. 8, 9 Порядку ведення лісового та захисту лісів затвердженого Постановою КМУ від 20 травня 2022 року (№ 100) та Санітарних правил в лісах України затверджених Постановою Кабінету Міністрів України 1995 року, № 555 (ліній - Правила) в лісах насаджених для постійного користування ДП "Коростинівський лісгосп АПК" на території лісництва з поліпшення санітарного стану лісів. Обстеженням встановлено наступне:

У таблиці 1 наведено перелік ділянок соснових насаджень, уражених внаслідок поширення корінного шкідлика.

№ ділянки	Площа ділянки, га	Висота дерев, м	Висота ураження, м	Висота порубки, м	Висота висушування, м				
1	7,6	26							
2	17,5	18							
3	6,1	21							
13	3,3	14							